

Raad voor de Jaarverslaggeving
Mercuriusplein 3
2123 HA HOOFDORP

Sliedrecht, 5 juni 2024

Onze ref. : BT/PB/600000/5286
Betreft : Commentaar RJ-uitingen 2024-8, 2024-9 en 2024-10
Behandeld door : de heer J.R. van Schaik AA en A.M. Tromp MSc RA

Geachte leden van de Raad,

Via deze weg maken wij graag gebruik van de gelegenheid om commentaar te leveren op de volgende RJ-uitingen:

- RJ-uiting 2024-8: Het bestuursverslag van fondsenwervende organisaties;
- RJ-uiting 2024-9: Verduidelijking van de reikwijdte van Richtlijnen en andere regelgeving voor organisaties-zonder-winststreven en fondsenwervende organisaties;
- RJ-Uiting 2024-10: De verwerking van baten door organisaties-zonder-winststreven en fondsenwervende organisaties.

Onderstaand zullen wij per RJ-uiting onze vragen en/ of opmerkingen weergeven.

1. RJ-uiting 2024-8: Het bestuursverslag van fondsenwervende organisaties

Wij hebben de volgende vragen en/ of opmerkingen:

- a. Voor RJ 650 wordt in de RJ-uiting expliciet aangegeven welke onderdelen (op grond van RJ 400/ 640) moeten worden opgenomen, wat verhelderend is. Echter, wij hebben de volgende vragen/aandachtspunten inzake RJ 640, C1 en C2:
  - In RJ 640 wordt reeds verwezen naar de uitgangspunten van RJ 400. In lijn met de nieuwe RJ-uiting wordt nu ook expliciet verwezen naar de toepassing van Titel 9 BW 2. Aangezien eventuele 'vrijstellingen inzake de omvang van rechtspersonen' niet van toepassing zijn, betekent dit dat dus alle vereisten vanuit Titel 9 BW 2 moeten worden toegepast. De vraag is (1) of dit beoogd is en (2) of dit nu voldoende helder is voor organisaties die rapporteren onder RJ 640.
  - Het genoemde punt voor RJ 640 geldt tevens voor C1 en C2. Organisaties die C1 en C2 toepassen, zullen nu dus ook alle vereisten inzake het bestuursverslag vanuit Titel 9 BW 2 moeten toepassen. Is dit, gezien de aard van de organisaties (micro en kleine rechtspersonen), wenselijk? Temeer daar de RJK geen 'algemene' bepalingen kent voor het bestuursverslag (ten opzicht van de RJ waar dit in RJ 400 is opgenomen).

2. RJ-uiting 2024-9: Verduidelijking van de reikwijdte van Richtlijnen en andere regelgeving voor organisaties-zonder-winststreven en fondsenwervende organisaties

Wij hebben de volgende vragen en/ of opmerkingen:

- a. In de betreffende RJ-hoofdstukken (650, 640, C1, C2) is niet specifiek opgenomen dat eventuele bepalingen uit deze bijzondere hoofdstukken 'uitgaan' boven de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Dit is onder meer van belang voor de presentatie van de 'staat van baten en lasten' en de reserves en fondsen. In lijn met bijvoorbeeld RJ 655.104 stellen wij voor om in de vier RJ-hoofdstukken een passage op te nemen die de strekking heeft van het onderstaande voorbeeld:
  - *'RJ ____ richt zich op onderwerpen die specifiek van toepassing zijn voor de betreffende organisatie. Eventuele afwijkende bepalingen ten opzichte van Titel 9 Boek 2 BW gaan voor de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.'*
- b. In het verlengde van de vraag onder 1a: moeten organisaties die rapporteren onder C1/ C2 nu ook alle bepalingen volgen uit Titel 9 BW 2 (met uitzondering van afdelingen 9-12, 14, 15) of alleen bepalingen voor zover deze zijn opgenomen in de RJk? De centrale vraag hierbij is met name of de 'vrijstellingen inzake groottecriteria' nu wel of niet gelden voor organisaties onder C1/ C2. De RJk hanteert dit uitgangspunt namelijk wel, echter wordt in de RJ-uiting nu gesteld dat afdeling 11 niet van toepassing is.
- c. Wat betreft het niet van toepassing zijn van de groottecriteria met betrekking tot organisaties die rapporteren onder 640, 650, C1 of C2, geven wij hieronder enkele specifieke punten weer die mogelijk tot verwarring kunnen leiden bij het toepassen van Titel 9 BW 2:
  - In C1.401 (tevens geldend voor C2) is het volgende opgenomen inzake consolidatie: *'De organisatie die aan het hoofd staat van haar groep, hoeft geen geconsolideerde jaarrekening op te stellen. Voorwaarde hiervoor is dat aan de vereisten van artikel 2:407 BW is voldaan. Zie verder hoofdstuk B3.3 Consolidatie.'* In B3.301 wordt onder meer verwezen naar artikel 2:396 BW om vast te stellen of consolidatie achterwege mag blijven.

Aangezien wordt gesteld in de RJ-uiting dat afdeling 11 niet van toepassing is, is de vraag of er nu wel of niet gebruik mag worden gemaakt van een 'vrijstelling' als titel 9 BW 2 moet worden gevolgd?

- In RJ 640.501 en RJ 650.401 worden de uitgangspunten inzake het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening behandeld. In deze artikelen wordt alleen gesproken over een geconsolideerde jaarrekening en is er geen expliciete vereiste dat er ook nog een enkelvoudige jaarrekening moet worden opgesteld. In artikel 2:361 BW wordt echter wel expliciet gesteld dat een jaarrekening bestaat uit een enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening.
- Wat betreft de toelichtingsvereisten inzake accountantshonoraria (artikel 382a) zal dus gelden dat deze dus ook altijd gevolgd moeten worden door organisaties onder 640, 650, C1 of C2?

- d. Zijn de uitgangspunten uit RJ 630 ook meegenomen in de totstandkoming van de RJ-uiting? In RJ 630 zijn namelijk wel expliciete voorwaarden opgenomen inzake (1) het volgen van de uitgangspunten van Titel 9 BW 2 (RJ 630.101) en (2) toepassing van de groottecriteria (RJ 630.401). Is het niet bijzonder als Titel 9 BW 2 standaard van toepassing is op reguliere stichtingen en verenigingen, maar dat er voor commerciële stichtingen en verenigingen wel voorwaarden gelden?

3. RJ-Uiting 2024-10: De verwerking van baten door organisaties-zonder-winststreven en fondsenwervende organisaties

De voorgestelde wijzigingen zijn, wat ons betreft, erg verhelderend. Wel hebben wij nog de volgende vragen en/ of opmerkingen:

- a. Het zou kunnen zijn dat organisaties in het verleden anders zijn omgegaan met de verwerking van baten van verstrekkers anders dan de overheid, die in wezen in de vorm van een subsidie zijn verstrekt. Mocht dit het geval zijn, dan zal er sprake zijn van een 'stelselwijziging' die vanaf verslagjaar 2025 verwerkt zal moeten worden in lijn met RJ 140.208/ A3.106. Is het niet beter om, in lijn met bijvoorbeeld RJ 212.807, een overgangsbepaling op te nemen indien organisaties een stelselwijziging moeten doorvoeren?
- b. Wij stellen voor om de koptekst boven RJ 640.319 aan te passen naar 'Overheidssubsidies en subsidies van andere partijen dan de overheid' en vervolgens de tekst aan te passen naar:
- c. 'Overheidssubsidies en subsidies van andere partijen dan de overheid worden gepresenteerd in overeenstemming met hoofdstuk 274 Overheidssubsidies en andere vormen van overheidssteun.'
- d. Wat betreft de presentatievereisten wordt in RJ 640.319 niet ingegaan op de presentatie van '**andere vormen van overheidssteun**'. Het lijkt ons goed om ook expliciet een artikel op te nemen hoe de presentatie van dergelijke baten moet plaatsvinden. Bijvoorbeeld door deze toe te rekenen aan de 'meest geëigende categorie'.
- e. Voor 'overige baten' is opgenomen dat deze dienen te worden verantwoord '*in het jaar waarin het recht op de bate is ontstaan*'. Wij stellen voor om hier meer duiding aan te geven, aangezien in de praktijk blijkt dat hier nogal eens verwarring over kan ontstaan. Wij geven hieronder enkele voorbeelden weer:
- In het verslagjaar 2023 ontvangt de fondsenwervende organisatie een toekenningsbrief zonder terugbetalingsvoorwaarden (niet zijnde een subsidiebate) waarin is opgenomen dat er een toekenning wordt gedaan van € 50.000 voor 2023 en € 50.000 voor 2024.
  - In december 2023 wordt er een gift van € 100 per bank ontvangen met omschrijving 'gift voor 2024';
  - Er wordt in 2023 een periodieke schenking afgesloten voor de periode 2023-2027 (jaarlijks € 10.000).

Je zou kunnen stellen dat bij de genoemde voorbeelden al in verslagjaar 2023 een 'recht' is ontstaan inzake baten voor komende jaren. Echter, de facto is er pas vanaf 1 januari 2024 sprake van 'beschikkingsmacht' (RJ 930.49). Wij zijn dan ook van oordeel dat de toekenningen/ giften na 2023 (mede op basis van het *toerekeningsbeginsel*) niet als bate in 2023 verantwoord kunnen worden.

- f. Inzake RJ 640.212/ C1.210: wellicht is het goed om in deze artikelen, in lijn met RJ 650, expliciet onderscheid aan te brengen in **externe** beklemmingen (bestemmingsfonds) en **interne** beklemmingen (bestemmingsreserve).

Wij zijn graag bereid de genoemde punten nader toe te lichten en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

WITh Accountants B.V.
J.R. van Schaik AA
A.M. Tromp MSc RA